Ч. 42. (837). Львів, субота дня 23. лютого 1918. Рік IV.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 16 сот. На провінції 20 сот.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3). Виходить що дня рано кромі понеділка

Умови передплати у Львові:		В краю і державі:		За границю:	
На рік	44·— К.	На рік	56·— К.	В Німеччині	56 мар.
„ півроку	22·— „	„ півроку	28·— „	В Америці	26 дол.
„ чвертьроку	12·— „	„ чвертьроку	15·— „	В инших державах	84 фр.
„ місяць	4·— „	„ місяць	5·— „		

Ціна оголошень: Стрічка двошпальтова або її місце 60 с, в надісланім 1 К, в оповістках 1·50 К, в редакційній части перед або по новинках 2 К. Некрольоґія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошеня на суботу і неділю подвійно. Постійні оголошеня за осібною умовою.

Роздерта Україна.

Українська делєґація в Берестю зажадала помочі осередних держав. Дали її Німці, рушивши на цілім фронті від Риги аж по Поділє наперед. Зокрема наглим рухом посунулись Німці сильно на Волини, в напрямі Житомира, де пробуває Укр. Центральна Рада та заняли по дорозі Луцьк. Німці йдуть отже на поміч Укр Центральній Раді. Тим самим зачав ся цілком новий період в розвитку молодої української держави. Доконав ся зворот, про який ще недавно мабуть ніхто на Вкраїні не думав, а бодай дуже мало хто міг про нього думати. Українська Центральна Рада прорвала останні нитки, що лучили її з бувшою російською імперією, та оперла ся о центральні держави, зокрема о Німечину. Се подія, що зачинає цілком нову главу в укладі східно европейських відносин та що прямо не дасть ся сегодня осудити що до усеї далекосяглости своїх наслідків.

Аж до останнього свого універаалу з 29. н. ст січня с. р. Українська Центральна Рада стояла на програмі **федерації** Української Републики з другими републиками, що повстали на руїнах цярату. Але **вже факт заключеня окремого мира Україною з осередними державами був розривом між Україною а большевицькою Великоросією.** Один з большевицьких провідників, Каменев, що поїхав як делєґат большевицького правительства в західну Европу, вияснив, чому російські большевики виповіли Українській Центральній Раді війну: тому, бо делєґати Укр. Центр. Ради в Берестю „поза плечима російської революції" порозумілись з осередними державами та обіцяли „поміч у живности середно-европейському мілїтаризмови". Він назвав се „зрадою революції" та „ударом в плечі російської революції". Є се арґументи, для яких, як знаємо се позитивно, є приступними богато навіть інтелїґентних голов на Вкраїні. Сьому й не дуже можна дивуватись. Коли віденська „Arbeiter Zeitung" і берлїнський „Vorwärts" недвозначно виявляють свою симпатію до большевицтва а антипатію до центрально-державного мілїтаризму — то чиж диво, коли й на Україні є круги, що волять мати до діла з Троцьким і Лєніном як з німецькими ґенералами чи австрійськими ґрафами та бюрократами.

Большевицька революція на Вкраїні се не тільки знадвору, з Маковщини, занесений рух. Коли би так лише було, то Українська Центральна Рада була би зуміла остати неоспоримим господарем всеї України. Ся революція се скомбінований анархічний рух вертаючого з фронтів російського салдацтва з революційним рухом українських міст та з інвазією російсько большевицьких військ на Україну. Українські большевики є на Вкраїні безперечно в значній меншости але — як звісно — міста рішають та вздовж зелїзниць ідуть усі рухи. Міста опановані сегодня українсько-російсько-жидівським пролетаріятом. І часть українських військ перейшла на сторону большевиків. Селянські маси, що стоять за Радою, значно більші, але їм, розкиненим по селах, тяжше зорґанїзуватись, аби відперти нахабність міст. Як би так прийшло на борбу виборчою карткою, то прихильники Ради засипали би подавляючою перевагою її противників. Тимчасом одначе говорить не виборча картка, а „винтовки" та „кулемети" на улицях міст.

Не дасть ся заперечити, що большевицтво має свій ідейний зміст. Се соціяльний радикалїзм — в цілях і способах. Його централїзм не національного, а революційно-соціяльного характеру. Головніж керманичі його не Москалї, а Жиди. Що їх централїзм приймає московську форму, се само-зрозуміле; він оперує з московської підстави та послугуєсь привичними великоруськими формами. Розуміє ся — се не оправдує його нападу на Вкраїну, але виясняє нам богато проявів. Між иншими той, що на Вкраїні причіпились на большевиків усі Жиди та... „істінно-русскі" чорносотенці. Заключенє мира Укр. Центр. Радою не було ніяким спеціяльним її атутом; Троцькяй заявив прецінь, що Росія також „скінчила війну", а о се іменно ходить масам. Але що було між иншим **атутом большевиків на Вкраїні, се здержанє виконаня аграрної реформи Укр. Центр. Радою** та задержанє офіцирських відзнак в укр. війську. За се окричано її „буржуазною". Не дасть ся заперечити одно: була за інтелїґентною, за культурною і за гуманною супроти сеї лїцитації соціяльної демаґоґії, яку розвинули большевики. Вона хотїла перевести великі соціяльні реформи без анархії, без проливу крови, без індивідуальної грабіжи, підпалів і розбою. Вона будучи сама соціялїстичною, не демаґоґувала здиранєм „погонів" офіцирам, експропріяцією хлїба, розграблюванєм дворів. В очах кожної культурної людини се її заслуга; в очах полїтика, що не перебирає в способах, се її промах, що пімстив ся на ній.

Більшість української терїторії — а властиво: міст — сегодня в руках большевиків. Большевики не заперечують Україні права до державности; се рішив недавно конґрес жовнірсько-селянсько-робітничих рад. Але вони стоять **на федералїстичній основі** в імя солїдарности пролєтаріяту східної Европи **проти мілїтаризму осередних держав.** І ту є другий ідейний атут большевицтва проти Укр. Центр. Ради, котрій закидуєсь союз з середноевропейським мілїтаризмом.

В Україні кипить тепер страшна горожанська війна. Кожна з обох сторін має чужу поміч: большевики Росії — Укр. Центральна Рада Німечини. Історія повторюєть ся. Колись Україна була роздерта на два гетьманства: західне „попирала" Польща — східне Московщина. Отся чужа „підмога" не на добро вийшла Україні. Коби й тепер не повторились сумні досвіди з минувшини. Всяке шуканє помочи поза своїм краєм річ обосїчна та потягає за собою певну зависимість від чужих. За поміч треба платити...

Та коли сказало ся „аз", треба вже сказати і „буки". Коли зірвало ся з Великоросією і большевиками, а заключилось окремий мир з осередними державами, тоді й треба було оперти ся о сї держави проти большевицької Великоросії. Полїтика має свою невмолиму льоґіку. Укр. Ценр. Рада може тепер виграти лише в союзї з Німечиною. Се її сильна, але заразом і її слабка сторона.

Зелїзний німецький фронт пусуваєсь по укр. земли на схід Коли він поможе Укр. Ц. Раді скоро привернути лад на Вкраїні, може се бути її спасенєм, якже справа затягнесь, то тяжкі досвіди ждуть Україну. Одно нам в сім хаосі певне: що **Україна — така чи инша — вже не зникне з карти Европи.** Було-би краще, якби вона була уміцнилась дорогою мирної злагоди з революційною Великоросією та без чужої помочи. Доля не ощадила їй одначе тяжких досвідів і тепер змагають ся зі собою на Україні крiваво два напрямки: повного сепаратизму, опертого о центральну Европу, та федералїзму в східно-европейськім союзі републик. Виглядає се на іронію долї, коли проф. Грушевський, якого дорогоцінне житє дрожить сегодня вся свідома Україна, а який все заступав ідею федерації з рештою Росії, сегодня найшов ся в таборі повних сепаратистів, що оперли ся о Німечину. І не він один в тім положеню.

Характеристичне в тій підмові осередних держав одно: що Австро-Угорщина не бере в ній поки-що активної участи, але також „покінчила" війну з Росією. Чи се оден причинок більше до відношеня ґр. Черніна до України?...

Великих слів велика сила а позатим вислуга шляхоцько-пельському імперіялїзмови.*)

П. Микола Ганкевич, оден з численних провідників нечисленної впрочім української соціяльної демократії в Галичині, виголосив позавчера на першім засіданю тимчасової ради м. Львова промову, якої девять десятих знаємо на память, бо чуємо її від п. Ганкевича від двайцяти лїт. Була там і „велика француська революція" і імперіялїстичний мілїтаризм Німечини і „польсько-українське братерство" і сїянє ворожнечі між невинними „яки агнци" народами злобними інтриґантами „заборчих" правительств і „революційний пролєтаріят" і „велике гасло волї, рівности і братерства" і т. д. і т. д. в колїсце кілька разів те саме da capo al fine. А все те виголошене з патосом найвисшого обуреня задля того, що..... українські мужики Холмщини і Підляша малиби як горожани революційної України користати з усіх великих здобутків загально-російської революції, в тім і з аграрної реформи, та задля того, що Холмщина і Підляше малиби бути вирвані з під власти п. кс. Каковського, князя Любомирського та п. Стецького з їх „громадськими стражниками".

П. Микола Ганкевич усе виступає в тозї, позиченій у Дантона, але в практиці осягає усе ефект повстаньчо-польського тромтадратника. Звідки небудь він свою стару арію за-

---

* З приводу недостачі місця ся статейка не ввійшла в учорашнє число, до якого була призначена.

чне, все на однім скінчить і до одної цїли дійде; що нещасну „мученицю народів“ Польщу покривджено та що треба її і саме її, ратувати, бо инакще западе ся в пропасть буржуазного імперіялїзму братерство народів, всесвітна воля, місія пролетаріяту і як там ті всї оклепані фрази звучать.

Цїкавий отсе тип того „Українця“ і „укр. патріота тай революційного соціялїста“, що все бачить кривду та „розуміє й відчуває біль“ шляхоцької імперіялїстичної Польщи, а не бачить кривди і не розумія болю міліонів укр. мужицтва, яке хоче раз вирвати ся з польсько-шляхоцьких лабет! Для психопатольоґа було би се дуже вдячною темою розслїдити пружини, що пхають отсего „укр. патріота“ і „револ. соціялїста“ роздирати ризи над коварством „імперіялізму“, коли українська земля враз з українськими мужиками припадає революційно-соціялїстичній Українї, а не шляхоцько-клерикально-буржуазній Польщі! Коли Столипін задумав вилучити Холмщину з варшавського ґенерал ґубернаторства, п. Ганкевич підніс свій голос до найвисшого патосу і кидав (паперові) громи в Głos-ї і Naprzod ї (а так само у „Воли“) на „реакційний царат, що перфідно „рабує“ Польщі землю, аби її віддати в руки темних попів. Коли-ж соціялїстична, революційна Україна з демократії і самоозначеня зажадала рівнож сеї Холмщини як укр. землї, п. Ганкевич мече громи на „німецькій імперіялїзм“, що „каламутить“ українсько-польське братерство. Jak nie kijem to pałką — каже польська приказка; а все на те вийде, що не вільно тикати польсько-шляхоцьких претенсий до Української землї і укр. робочого бидла, бо се обурює „револ. соціялїста“ і „укр. патріота“ п. Ганкевича.

Іменем усіх польських членів Ради говорив п. Маєрский. Значить: говорив також іменем **польських соціялїстів**. І що сказав? — Запротестував проти „видертю“ Польщі Холмщини, Підляша і „польської части“ Волинї!! Значить: заанектував сі землї з 62—75 прц. укр. населеня для польського „хижацтва“ та „імперіялїстичного розбишацтва“, — кажучи термінами п. Ганкевича. А що на те п. Ганкевич — „револ. соціялїст“ і „укр. патріот“? Чи запротестував проти сего? Чи його не „переняло трівогою“, що його нарід може прийти під власть польських плянтаторів з їх стражниками? Чи не розуміє він болю тих мужиків, що їм сегодня закнебльовано уста під польською адміністрацією у Холмщинї? Чи не відчуває він болю тих сиріт і вдів, котрих батьків та мужів повісили польські леґіонери лише тому, що вони були православними Українцями? Чому проти нахабного хижацтва п. Маєрського і тих, що уповажнили його, не добув п. Ганкевич бодай сотої частини того патосу, що добув його проти прилученя Холмщини до України?

І ще одно: п. Ганкевич співає нам тепер знов стару свою пісню про „німецький імперіялїзм“, Але чому-то п. Ганкевич одушевляв ся здобутками отсего „німецького імперіялїзму“ тоді, коли сей „імперіялїзм“ здобув-був Варшаву та заповідав відбудову Польщі — між тим і на карках Українців? Тоді п. Ганкевич попав також у транс і на засїданю Загальної Укр. Ради поставив був внесенє, щоби... вислати привіт Полякам задля освободженя Польщі! А чиж не було отсе „освободженє“ тоді дїлом „імперіялїзму“, проти котрого голосила святу війну вся антанта і самі таки Поляки? Та п. Ганкевича не журило тодї, що отсе „освободженє“ нарушувало право Поляків рішати самим про себе та нарушувало їх волю остати при Росії. Тодї він був засліплений в осередних державах та був одним із перших трабантів президії Заг. Укр. Ради в її слїпій політицї супроти так реакційного режіму, як режім Штірка! А се тому, бо тодї сповнялась його патольоґічна мрія: „визволенє“ і „будова“ Польщі, хочби нашим коштом — коштом Холмщини Підляша і Волинї.

П. Ганкевич почував позавчера, що поповнює щось такого, що не лицює нї соціялїстови нї Українцеви. І тому стільки разів запевнював у своїй промові, що він говорить як „рев. соціялїст“ та „укр. патріот“. Лишім його в його переконаню, що він є одним і другим. Але український загал не може його признати Українцем в модернім значіню слова: як він ним є, то хиба в тім значіню, що ним був Плятон Костецький з його поемою

„Во імя Отца і Сина —
то наша молитва
яко Тройца так єдина
Польща, Русь і Литва.

А українська соціяльно-демократія, коли вона взагалі істнує, нехай вже сама робить собі з своїм провідником, що знає. Українське робітництво м. Львова мусить відмовити п. Ганкевичеви якого-небудь права говорити його іменем.

Мир з Росією й Україна.

З огляду на можливість близького мира з Росією, інтересна річ, як уложить ся справа української держави, з окрема справа її границь. Про се пише „N. fr. Presse“ так: Монархія має спеціяльний інтерес в тім, щоби як се зробили осередні держави — і Росія признала нашу сусїдку Україну, незалежною державою. Наслїдки сього були би ті, що Україна моглаби розвивати ся без перешкоди з боку червоної ґвардії. Тоді був би також забезпечений перевіз споживних середників з України до осередних держав. **Мир з Росією без повного забезпеченя України бувби неможливий.**

Реформа українського війська.

ВІДЕНЬ. — Потверджений військовим Секретаріятом статут армії „Права й обовязки козаків Української Народньої Републики“ каже:

1) Українські горожани, що борять ся в рядах Української Републики, носять назву **козаків**.

2) Козаки всіх родів зброї мають однакові права. Перед законом всї рівні.

3) Всї привілеї поодиноких військових частий або родів оружа зносить ся.

4) Поза службою користують ся козаки всїми здобутими революцією горожанськими правами необмежено.

5) Званє офіцира зносить ся. **Степень** козака означуєть ся визначеною йому службою.

6) Службові степенї є: козак, роєвик, бунчужний, хорунжий, полусотенний, сотник, курінний, полковник, атаман бриґадійний і атаман корпусний.

7) Удержанє **карности** належить виборній армейській раді і військовим судам, яким виробить ся осібні статути.

8) Козаки Української Републики дістають власний одностріз.

Півурядова німецька заява про Польщу.

У півурядовій статї до польського питаня каже „Norddeutsche Allgemeine Ztg“, що один дневник доніс, що тепер роздумуєть ся над тим, щоби з Польщі лише тільки прилучити до Німечини, скільки потребувало би ся для стратеґічного забезпеченя, й додає, що також пруське державне міністерство тим пляном занимало ся і його рішучо відкинуло. Зміродатного місця можеть ся подати, що **постанов про те, з що Польщі має бути, ще до тепер не принято.** На вислїд послїдного порішеня буде само собою передовсім мати вплив, як **освободжена** Польща заховувати **меть ся** супроти Німечини й Австро-Угорщини.

В. Г.

Начерки української западної етноґрафічної границї.

(Далї).

Після Трудів Чублинського: Повіт	Число Укр.	Після урядової переписї: Повіт	Число Укр.
Білгорай	27.573	Білгорай	20.071
Замостє	9.317	Замостє	9.221
Янів	1.908	Янів	1.404
Радинь	22.404	Радинь	3.904
Соколів	4.431	Соколів	301
Константинів	26 541	Константинів	18.733
Біла	32.021	Біла	29.202

А додати мусимо, що Труди Чубинського вийшли майже сорок літ перед російською переписею. Не треба додавати, як осторожно мусить ся поступати з того рода статистичними даними, та чому від виходу сего матеріяла, на яким опирано „наукові“ конклюзії, змінили ся напрями та положенє української западної етноґрафічної границї в працях наукових, так своїх, а переважно чужих. Аномалії російської статистики були причиною, що і по їх виходї не призабуто лїнії Ріттіха і Чубинського. Матеріял зібраний ними остав і остає до нинї підставою як не до основної будови, то до поправок української етноґрафічної западної границї. В сей спосіб потворили ся sui generis еклєктичні начерки, яких спеціяльно-ж в часах найновійших повстало много.

До начерків, які вийшли по оголошеню матеріялів російської статистики згадаємо начерки: Руссова,*) Івана Нечуя Левицького,**) В. Ко-го,***) Рудницького****) і других. Начерк Рудницького обійшов задля численних його праць о Українї Австро-Угорщину, Німечину, Туречину, Болгарію і невтральні краї та став ся найпопулярнїйшим. Після нього переходить етноґрафічна українсько польська границя через Тарногород, Білгорай, Щебрешин, Замостє, Красностав, Любартів, Радинь, Луків, Соколів, Дорогичин і Більськ.*****) Коли порівнаємо сю границю з границями попередних, побачимо, що вона з ними не накриваєсь, як з другої сторони не криє ся із лїнією російської статистики. Матеріяли Ріттіха і Труди Чубинського витиснули своє пятно на сім начерку, а їх стійність і метода стримали Рудницького, піти за „авторітетною“ лїнією російської статистики. Бож і годї її назвати навіть етноґрафічною, коли мова тут не відіграє ролї. Вона подає межі церков, а не народів. На нїй а не на иншій опирали свої працї Чихачев,*) Каретников,**) опрацьовуючи матеріял до вилученя хомської ґубернії.

На жаль крім працї Ріттіха і Трудів Чубинського, не маємо методичних праць для сеї території. Натомість аж рійно в літературі від брошурок та статий про православє та католицизм, про їх границї та осциляції. Та годїж міняти зі собою нерідні понятя та принимати карту релїгійну за етноґрафічну. І то для території, де в однім народї є уніяти і православні.

Беручи за основу матеріял, виданий через російське статистичне бюро, будемо старати ся на його підставі начертати етноґрафічну границю між народом українським і польським, виходячи з неоспоримої основи, що православє всюди на трактованій нами територіі накриває ся з українством.***) А знову з другої сторони, стоячи також на неоспоримім становиську, що католицизм не накриває ся все, спеціяльнож на граничній полосї, з польською етноґрафічною краскою, уважати будемо нашу лїнію за неповну, невикінчену.

(Далї буде).

*) M. Russow. Genauere Daten über die Anzahl der Ruthenen in Russland. Ruthenische Revue 1905.

**) I. Lewyćkyj. Die Anzahl der Ruthenen in Europa, Asien und Amerika. Ruthenische Revue. 1905.

***) „Літературно-науковий Вістник“ з 1907 р.

****) Ст. Рудницький. Україна. Київ 1910. St. Rudnyćkyj. Der westliche Kriegsschauplatz 1915. St. Rudnyćkyj. Ukraina. Land und Volk Wien 1916. Ст. Рудницький. Україна наш рідний край. Львів 1907.

*****) St. Rudnyćkyj. Ukraina. Land und Volk. Wien. 1916, ст. 134.

*) Д. И. Чихачевъ. Къ Образованію холмской Губерніи. Спб. 1912.

**) Каретниковъ С. М. Холмская губернія. Лублин 1913.

***) Зникаючо малий процент Москалів, елемент переважно напливовий, поминаємо.

До історії польської облуди.

В „Fremdenblat-i“ появилась стаття Historische Feststellungen zur Cholmer Frage в котрій читаємо: Відірване Холмщини і Підляша неслушно називає польська преса четвертим розбором Польщі, бо воно є пятим розбором. Четвертого розбору мали доверщити самі Поляки, коли заключали в р. 1908 договір з Столипіном, силою котрого згодили ся на відорване холмської ґубернії. Такий факт мав прийти до успіху на праськім зїзді в р. 1908. Сей тайний договір зрадило 13. грудня 1913 „Новоє Время“. В сій часописи Меншіков заявив, що Поляки дістали тоді від Столипіна приречене міської і земської автономії в Королівстві, а зате згодили ся: 1) на вилучене холмської ґубернії. 2) на реформу західно-російських земств, 3) на зміну виборчої ординації до Думи з західних ґуберній і 4) на попиране москвофілів в Галичині, а поборюванє українства. Про зміст сеї угоди можна було ще здогадуватись в 1908 з бесід Ґрека і Рутовського на праськім зїзді.

Але що Др. Бобжинський, обнявши уряд намісника в Галичині, не згодив ся на останну точку укладу, то і російське правительство не перевело міської і земської автономії в Королївстві. В кождім разї Поляки згодили ся на праськім зїзді на відокремлене Холмщини, а тим самим не мають тепер права протестувати проти „пятого“ розбору Польщі.

В поході на схід.

ВІДЕНЬ 21. лютого. Урядово: На високорівні Асіяґо та на схід від Бренти артилерійні бої.

Війська ґен. Лїнзінґена є дальше в поході і заняли Рівне.

БЕРЛІН, 21. лютого. Урядово: Війська Айхгорна. Наші полки з острова Моон перейшли замерзлий Сунд, вступили в Естонію і заняли Leal. Здовж ризького заливу досягнено Permigel і Lemsal, де прийшло до короткої битви, в якій ми взяли 500 полонених та здобули 20 гармат. Ми перейшли Венден. Наші війська стоять перед Вольмар.

Між Динабурґом і Пинськом посувають ся наші війська на схід. Війська Лїнзінґена: Поступаємо вперед. На цїлім фронтї обсаджено важні зелїзничі та дорогові узлові точки. Рівне очищене від ворога. Добича не дасть ся й приблизно означити. Дотепер зголошено: між полоненими один командуючий ґенерал, богаго дивізійних командантів, 425 офіцирів і 8700 бранців; як добича: 1353 гармат, 120 скорострілів, 3000—4000 возів, зелїзничі поїзди з 1000 ваґонами, часто-густо наладовані середниками поживи, лїтаки та инші воєнні матеріяли.

БЕРЛІН, 21-го лютого (вечером). Похід на схід продовжуєть ся. Німецькі війська війшли до Минська.

Ленін хоче мира.

БЕРЛІН (Ткб.) Як оголошують, російські народні комісарі згодили ся на жадане потвердити предлогу мира на писмі; відносне писмо перейшло вже німецькі лінії.

Тим самим поголоски про упадок правительства Леніна і Троцького мали би бути неправдиві.

Державна Рада.

Відень, 21. лютого (Ткб.) Підчас дальшого першого читаня буджетової провізорії привитав пралат Гавзер в імени німецьких партій повстане нової Укр. Нар. Републики й висловив своє вдоволенє, що колиска України стояла властиво в Австрії. І Польщі бажають німецькі партії успішного розвою, але мусять висловити своє здивованє задля теперішньої постави Поляків. — Дальше вказує бесїдник на те, що Поляків найбільше стрічали всякі почести. Гр. Чернін заслугує на довірє. Що до відпущеня старших річників, то бесїдник подає, що саме вчера поручив йому цісар сказати, що він дуже прибитий тим, що мусить вести війну дальше і що він бажає, щоби старші річники були відпущені. Тому що буджетова провізорія означає небезпеку для парляменту, христ.-суспільники голосувати муть за.

По промові Тресіча-Павічіча і Піркера заявив премієр др Зайдлєр, що він мусить рішучо виступити проти нападів на Німечину, бо в той спосіб дається ворогам арґументи, а так само відпирає образу, якої допущено ся супроти української держави, з котрою ми є у приязних відносинах, на особі її заступника.

Посол Ізопескуль-Грекуль (Румун) заявляє, що маєть ся утворити галицько-українську адміністраційну область. Румуни не будуть нічого мати проти того, як до тої области увійдуть чотири північні повіти Буковини, заселені в більшости Українцями.

Посол Поґачнік закидає Полякам імперіялізм. посол Висковски желає Українцям від Чехів найкрасших успіхів і витає їх в сїмї вольних народів.

Посол Василько полємізує з вчерашними виводамн Дашинського і замічує, що Україна узгляднила самоозначенє Поляків і арт. II. від початку пояснювала так, як він показав ся через пізнійший додаток; З польської сторони є неоправданим нарікане на німецький мілїтаризм, бо саме Німцї вирвали Поляків з царських кігтїв.

Бесїдник нарікає на польську самоволю в Галичині, яка рівнаєть ся національному большевізмови, і жадає, щоби таким відносинам зробити раз кінець.

Вкінцї заступаєть ся за домаганем Українців утворити самостійну державну одиницю в границях Австрії.

По промові тирольського посла Абрама засїдане замкнено.

НОВИНКИ.

— **Тимчасова Рада м. Львова.** Друге з черги засїдане тимчасової Ради відбуло ся в четвер вечером. І воно мало характер чисто політичний так, що на дневний порядок не доплила ні одна біжуча справа громади. Комісар Рутовський відкриваючи засїдане, згадав память померших в часї війни членів б. Ради міської; з черги секретар Волянський відчитав дві декларації польських партій. В першій декларації стверджують Поляки всї „нелєґальности“, яких допустились власти, розвязуючи давню Раду і покликуючи теперішню і заявляють, що поручені мандати приймають лише в почутю горожанського обовязку, який наказує їм не покидати ніякого постерунку в контролї і орґанізації публичного житя. Позатим польські партії домагають ся цїлковитого приверненя автономної управи, значить розписаня виборів — а поки що безпроволочного усуненя інституції правительственного комісара та його заступників і покликаня до управи міста давної президії септо п. Наймана і Шталя. Преінтересна і друга декларація звернена проти української мови, яку ононї почули панове Поляки в ратушевій салї. Поведенє польських членів на першім засїданю, рясні оплески, яких удостоїв ся п. Ганкевич в часї своєї промови і ґратуляції, які складали йому навіть вшех поляки з Верещинським на чолї — все те находить своє pendant в другій декларації, у якій польські члени Ради ствердивши, що дня 19 с. м. виголошено бесїди в непольській мові — (тут слїдує цїлий ряд облудних фраз про традиційну польську полїтику, ягайлонську ідею, взаїмне порозумінє, управнені і узасаднені домаганя „ruskiego narodu“ і т. д). Кінець кінцем — панове Поляки не можуть згодитись на те, щоби односторонно поминано обовязуючі приписи дотично прав польської мови Сенс цїлої декларації такий, що коли Українцї говорять в Радї міста Львова по українськи, то члени „bratniego narodu“ видять в тім „uchybienie obowiązującym przepisom i prawom przyznanym językowi polskiemu“. — По тїй не так клясичній, як безличній заяві прийшов до слова польський соціяльний демократ п. Обірек, який — що правда — заявив іменем польських соціялістів, що треба кождому признати свободу говорити в своїй мові.

По полагодженю деяких формальностий, прийшов до слова др. Федак, який заложив протест проти тої части польської декларації, в якій говорить ся про українську мову, а якої інтенція аж надто ясна — именно, щоби провокувати українських членів Ради. П. Рутовський відчитав дотичні параґрафи постанов міського статута.

Друге засїдане Ради було дуже характеристичне як причинок до польського розуміня „братерства, рівности і волї“, про що їм торочив ононї п. Ганкевич, котрого обовязком було власне в четвер забрати слово і признати ся, що він чейже тепер „зрозумів і відчув“, що його слова, сказані на першім засїданю, були — горохом киданим об стїну...

— **Зголошуйте нашу мартирольоґію!** Хоч кілька лїт минуло а ми все єще не знаємо всього того, що з нашим народом робили війська в 1914 і 1915 роках. Ось доперва з часом виходять на яв страшні мордованя яких жертвою впали наші селяни! В тих справах вніс на засїданю палати дня 19. с. м. посол др Загайкевич слїдуючі інтерпеляції:

1) в справі мордів і страшних надужить поповнених через мадярське військо в Турю, старосамбірського повіта,

2) в справі замордованя Стефана Качмарика і Гриця Качмарика в Ольшанах, перемиського повіта,

3) в справі замордованя Михайла Оленяка в Купятичах,

4) в справі замордованя Марії Волошин в Купятичах,

5) в справі замордованя Данька Рибальчика в Фредрополи,

6) Івана Писарчука в Княжичах,

7) в справі замордованя Антона Мрущака в Княжичах і Петра Холоднїцького в Горківцях,

8) в справі замордованя Павла Галуна в Княжичах,

9) в справі замордованя Гриця Шпака в Горківцях,

10) в справі замордованя Гриця Двушака в Горхівцях,

11) в справі замордованя Каськи Вітик в Вітошинцях,

12) в справі замордованя Михайла Олексія в Вітошинцях,

13) в справі замордованя Петра Запотічного в Вітошинцях,

14) в справі замордованя Михайла Окарму в Вітошинцях,

15) в справі замордованя Данька Беднарчика в Конюшках,

16) в справі замордованя Сенька Перчинського в Гусакові,

17) в справі замордованя Василя Пица і С. Ціпника в Гориславичах, мостиського повіта,

18) в справі замордованя Івана Червінського в Радокінцях.

Кромі сего вніс посол Загайкевич інтерпеляції в справі безпощадних реквізиций в Гусакові і инших місцевостях мостиського повіта, в справі невиплати належитостий за зареквіровані в р. 1914 і 1915 конї і вози в Молнові і инших селах Мостищини, в справі надужить жандарма Нирки в Гусакові, в справі відмови військових причинків, реклямації рільників і самовільного побудованя приватної зелїзниці в Коростенку коло Хирова.

— **До відомости Ексцеленції митрополита ґр. Шептицького.** Пишуть нам: Як всїм відомо, не вільно священикови убігати ся о презенту на парохів у дотичного колятора, доки по замкненю конкурсового речинця конзисторія не уложить пропозиції кандидатів священиків гідних на сю парохію і не предложить їх коляторови. Як-же пояснити слїдуючий факт. Речинець конкурсовий на парохію Цуба долинського повіта наданя скарбківської фондації був 1-й сїчень 1918, — а на місяць перед сим речинцем бо ще в листопадї 1917 року о. мітрат Білецький випросив в куратора скарбківської фондації презенту дла свого свояка і одномишленика о. Проскурницького. На щож розписувати конкурс на опорожнені парохії, наражувати священиків на матеріяльну страту? О. мітрат як старий священник повинен знати канонїчні приписи і їх шанувати, тим більше що на своїх численних протеґованих моцно завів ся; котрі відтак покинули свою церкву і народ і пішли в службу Евльоґієви, приклад з інвазії російської бувші о. о Ґоцький, Клиновский, Сойка, Лаґола і другі котрі покинули віру своїх отців і свій народ і пішли в Московщину. — Інтересований.

— **Голос розпуки українських заточенців.** Із Західної Галичини пишуть нам: Дня 18 с. м. відбулось віче всїх громад в Ниську в справі протесту проти „Прусака“, а в дїйсности проти прилученя Холмщини і Підляша до України. Улянівскі міщухи поняли думку бесїдників —

(котрі що правда хоч промовляли палко, то все таки взивали людий до спокою, щоб не було причини до нарікань з нашої сторони). Підюджені „брати“ вернули спокійно до Улянова. Вечером зачали гуляти по московськи. Камінем вибито податковому офіціялови Бараникови шиби а щастє, що фіранка здержала хижість каміня — один метер дальше і малий його син був би мав розбиту головку. В Ниську вибито шиби свідомому Українцеви ц. к. секр. староства Кобринови.

Здаєсь, що так по цілій Західній Галичині „патріоти“ не щадили урядників-Українців. Був би найвисший час, щоб наша Парляментарна Репрезентація подбала про се, щоб всїх заточенців перенесено в рідні сторони то є до східної Галичини, бо наше положенє відносини тут дуже прикрі, а теперішні особливо польські ексцеси загрожують нам й нашій рідні під кождим зглядом.

— **Нарешті нема вже Рутенців!** Аж по довгих а важких „підготованях“ поручило правительство властям уживати в урядових актах замість „Русин“ назву „Українець“, а замість „руський“ — „український“. Нарешті мусїти ме погодити ся з сим і „c. k. Rada szkolna krajowa“ та забути „ruski język wykładowy“. Нарешті всї урядничини з „братнєго народу“ мусять з тим погодити ся. — Але на отсей крок правительства треба було аж повстаня української держави, щоби воно могло добре зорієнтувати ся, хто такий ті Українці, а то воно не далеко втїкало від ославленого вислову Віденцїв: „Diese Ukrainer sind feine Leute, aber diese Rutenen sind verfluchte Kerle!...“

(ад) **Де дїла ся?** З ратушевої вежі зникла від кількох днів австрійська хоругов, яка як знамя польського „Przy Tobie, Panie, stoimy!“ маяла від часів відбитя Львова, себто від 22. червня 1915-го року. — Дивним дивом лишив ся ще на шпилї австрійський орел. Але се мабуть лише тому, що його стягненє занадто карколомне та навіть найбільший червонобілий патріот не хоче на таку штуку зважитись.

— **Нове видавництво.** Перший том „Бібліотеки оригінальних укр. творів для родин і дорослої молодїжи“ видаваної о. дром Йосифом Застирцем, професором академічної ґімназії у Львові, вийде на днях. Містить він V-дієву драму Ос. Як. Партицького з часів мира і війни під загол.: „Млин“.

— **Оборонцї Перемишля під судом.** Генерали Кусманек і Тамаси мають станути під військовий суд і — дістати високі відзначеня.

— **Чеська чемність.** В часї позавчерашнього засіданя Ради державної явив ся в льожі дипльоматів п. Олександер Севрюк в зовсїм безпотрібнім товаристві п. Василька. Чеський соціяліст Совкуп став викрикувати: Що тут робить той молодий хлопчина Севрюк? Геть з ним! Се скандал з таким хлопчиною заключати мир! Українські посли дали чеському крикунови добру відраву, а заст. през. Тусар прикликав його до порядку.

— **Смерть президента Леа.** Помер в Кракові президент міста і б. голова Кола польського др. Юлїй Лео.

Просимо Впов.

передплатників нашої часописи о ласкаве вирівнанє залеглостей і надісланє передплати, бо з днем 10. марта с. р. будемо змушені здержати безуслівно висилку „Українського Слова“ всїм, хто до сего речинця не вирівнає залеглостий і не пришле передплати. 1—6

ОПОВІСТКИ.

Субота, 23. лютого 1918.

Нинї: 23. лютого греко-кат. Харламп. і Пор. римо-кат. Романи.

Завтра: 24. лютого: греко-кат Н. о Мит. і Фар., римо-кат. Н. Суха.

| Товариства „Академічна Громада“ і „Академічна Поміч“ уряджують в неділю 24-го лютого о годинї 8-мій веч.

Чайний Вечір

в малій салї Лисенка. — Для членів, їх родин та гостий впроваджених виділовими вступ без окремих запрошень. Виділ.

| Репертуар Українського Нар. Театру Т-ва „Бесіда“ у Львові під дирекцією К. Рубчакової саля „Т-ва ім. М. Лисенка“ при вул. Шашкевича ч. 5. В суботу, дня 23. лютого 1918 р. „Жидівка вихрестка“ драма на 5 дій Тогобочного. В неділю, дня 24. лютого 1918 р. о год. 3. по пол. для молодїжи шкільної по знижених цїнах „Запорожець за Дунаєм“ нар. оперетка на 3 дії Артемовського о год. 7. веч. „Украдене щастє“ драма на 5 дїй І. Франка. Білєти скорше можна дістати в „Народній Торговли“, а в день представленя при касї театру від год. 5. по пол. 2—2

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Дентистичне заведенє

Д-ра Олександра Барвінського

при вул. Сикстуській ч. 17.

Виймованє зубів без болю і пльомбованє.
Штучні зуби в кавчуку, золоті і плятині.
Пацієнтів в провінції залагоджують ся в найкоротшім часї.

Краєвий адвокат

Др. Евген Гвоздецький

веде канцелярію у Львові, при ул. Красїцких 6.

Адвокат Краєвий

Др. Роман Перфецький

отворив адвокацьку канцелярию Львів, ул Сикстуска 43 „б“ 10—30

Оголошеня.

Знаменита дубельтівка

(Гамерлєсівка) оказійно до продаля. Відомість в адм. „Укр. Слова“.

Особа лїпша, працьовита, знаюча ся добре на господарстві сільскім і домовім, глядає місця за господиню. Може занятись і дїтьми. Зголошеня Львів ул. Кор. Ядвіґи ч. 8 двері 2 на право в партері у Панї Чайківської.

Пошукую своєї жени Катарини Лабай, котру ще в р. 1914 ідучи до війська лишив я з 6 дїтьми в селї Постолівцї коло Городницї повіт Снятин і до дня нинішнього не маю від неї жадної вістки. Хтоби знав де она находить ся зволить ласкаво подати єї адресу. Яків Лабай Sch. Rgmt. 36 Feldpost

Учительки на село до 2 дїтий з нормалки пошукую: А. О. Кадецька 4/II. 1—3

Тов. кред. „Народний Дім“ в Жовкві глядає урядника(-чку) з укінченою школою торговельною або касовою практикою. Платня після умови. Посада сейчас до обнятя. 1—3

Уряд парохіяльний Русятичі коло Ходорова пошукує інструктора до учениці першої кляси ґімназияльної. Услівя після умови. 3—3

Хлопця до послуги в бюрі прийме сейчас Адміністрація „Українського Слова“ ул. Руська ч. 3, II. пов.

Учитель народний навяже переписку в цїлях матримонїяльних з Товаришкою до лїт 23. Ласкаві зголошеня слати під „Власне щастє“ до Адміністрації „Українського Слова“. 2—3

На памятку

заключеня з Україною мира!

Фотоґрафії української мирової делеґації можна набути

в Книгарнї тов. Шевченка по цїнї 4 К і 2·50 К.

Артистичний Равт

уладжує тов. „Український Ювилейний Театр“ у Львові дня 9 марта 1918. р. в салях тов. Лисенка. Богата програма буде оголошена окремо! — Для браку точних адрес просить ся Всїх, що хотїли би одержати запрошеня о безпроволочне подане своїх адрес переписним листком на руки В. П. Антонїї Парахоняківної — Львів ул. На Байки ч. 25.

Кождий у власнім інтересї прочитає й затямить Льва Кофлєра.

Про правильне дихання.

Віддихова ґімнастика для здорових, хирлявих та хорих, з окремими вправами для хорих на груди. Цїна 2К 50 с. Набувати в обох книгарнях у Львові або в Ант. Львовича Крушельницького в Долинї. 3—10

Позір! важне!

Хто хоче без учителя научити ся по нїмецьки, нехай замовить собі сейчас українсько-нїмецький

САМОУЧОК

(зі словарцем)

укладу О. СОЛТИСА (4-те побільшене виданє). Цїна К 3. з почтовою оплатою К 3·50 — Висилка лише за готівку. Замовленя і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИШ, Львів ул. Кадецька ч. 4.

Увага: Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научаня! Важне і для учителів уділяючих початків нїмецької мови як також учеників і приготовляючих ся до вступних іспитів.

Христос Воскрес!

Переп. листки на Великдень, найкрасші взори, вже вийшли з друку. Наклад буде скоро вичерпаний, а з огляду на брак картону, свіжого накладу не будемо робити. Цїна: 50 штук з почтою 7 К., 100 штук з почтою К 12·60 Прошу з гори на адрес: 2—3

Гр. Гануляк Львів, Куркова 10.

Повітове Товариство кредитове

„Згода“

в Копичинцях, в домі Вп. Височаньської урядує від 9 до 1 попол. принимає і виплачує щадници вкладки за умовленем % від 3. 3—4

Приймаєть ся передплату

на

„Всесвітню Бібліотеку“

а саме на такі випуски:

Арістофана: Хмари, грецька комедія в перекладі Тараса Франка, кінчить ся друкувати.

В. Короленка: Без язика, оповіданнє в авторизованому перекладі П. Дятлова друкуєть ся.

Др. Д. Донцова: Українська державня думка і Европа, політ. розвітка друкуєть ся.

Юрія Кміта: Два циклї, новелї з бойківського житя, зі вступом про автора приготовляєть ся.

Марк Твейна: Веселі оповіданя, в перекладі Петра Франка приготовляєть ся.

Передплата на отсї пять випусків виносить **12 Корон** (в подрібній продажи цїна їх буде більшою), а що бажаємо докладно означити висоту накладу — просимо надсилати передплату і замовлення на адресу: 5—10

Івана Калиновича в Бориславі.

Купуйте і замовляйте КАЛЄНДАРЕЦЬ

„РУСАЛКА“ на 19 8 рік.

Цїна 40 сот. (в перес. 45 сот.)

10 шт. К 4, 25 шт. К 9, 50 шт. К 17 вже оплачено

В красній оправі як нотес К 1·20

Замовленя приймає і висилає по одержаню готівки: А. ОКПИШ, Львів, Кадецька 4. 3—10

Видає і відвічає за ред.: Др. Сидір Голубович. Друкарня Ставропигійського Інститута під управою Ю. Сидорака.